

ע"פ 2816/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים
ע"פ 2816/15

כבוד השופט א' חיון
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית

לפני:

פלוני המערער:

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דין של בית המשפט המחוזי באר שבע
בתפ"ח 12-13 58740-05 שניתן ביום 10.03.2015 על
ידי כבוד השופטים ח' סלוטקי, מ' לוי וא' חזק

תאריך הישיבה: ט"ז באדר א' התשע"ו (25.2.2016)

בשם המערער:

עו"ד אבי חיוני

בשם המשיבה:

עו"ד קרן רוט

בשם שירות המבחן:

גב' ברכה ויס

פסק דין

השופט י' עמית:

ערעור על גזר דין של בית המשפט המחוזי באר שבע (כב' השופטים ח' סלוטקי, מ' לוי, א' חזק) בתפ"ח 13-12-58740 מיום 10.3.2015, בגין הושטו על המערער 12 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, וכן תשלום פיצויי למחלוננות בסך כולל של 100,000 ש"ח.

הרקע והאישומים

1. המערער, יליד 1958, הורשע ביום 8.4.2014 על פי הודהתו בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של מעשים מגונים באחיזניות הקטינות של אשתו, ומעשה סדום באחת מהן.

עמוד 1

2. כתוב האישום המתוון כלל שלושה אישומים, שנפרשו על פני שני עשרים, כשבין אישום לאישום מפרידה תקופה זמן משמעותית.

האישום הראשון התייחס לשלווה מקרים בהם ביצע המערער מעשים מגונים בא.ק, ילידת 1976 (להלן: המתלוונת 1), החל משנתה בת 13 ועד סמוך להיותה בת 15. במרקחה אחד, כשהשתה המתלוונת 1 בבית אחות סבתה, ליטף המערער את כתפה ואת חזה מעל בגדייה, הכנס ידו למכנסיה ונגע באיבר מיניה. במרקחה שני, כשהיא הייתה המתלוונת 1 בחנותו של המערער, הניח את ידה על איבר מיננו והזיז אותה. לאחר מכן ביקש כי תפsector את חולצתה וחיך את איבר מיננו בחזה עד שהגיע לספק מיני. באירוע השלישי נגע המערער באיבר מיניה של המתלוונת 1 ובחזה, וכן הורה לה להוריד את בגדייה. המערער הוריד מכנסיו והצמיד את ידה לאיבר מיננו ובמהמשך ביקש שתשב עליו, אז חיך את איבר מיננו באיבר מיניה.

ענינו של האישום השני במעשה מגונה שביצע המערער בפני א.ע, ילידת 1984 (להלן: המתלוונת 2). בהיותה כבת 14-15, התארחה המתלוונת 2 בביתה של המערער. המערער נכנס לחדר בו לנה המתלוונת בעודו אוחז באיבר מיננו החשוב, לשם גירוי, סיפוק, או ביזוי מיניים, ולאחר מכן יצא מן החדר.

האישום השלישי מתיחס למעשה סדום וסדרה של מעשים מגונים שביצע המערער בש.ג, ילידת 1995 (להלן: המתלוונת 3), במשך שניםים, החל משנתה בת 12. מדובר בסדרה של מעשים שהתרחשו בחנותו של המערער, בביתה של המתלוונת וברכב של אמה, בהם נגע המערער באיבר מיניה של המתלוונת ובחזה, התחכך בגופה ונשכבה עלייה בעודו ערום, הורה לה לגעת באיבר מיננו, שפשף באמצעות ידה את איבר מיננו, אונן בפניה וליקק את איבר מיננה. במספר מקרים ביקש המערער מהמתלוונת 3 להיכנס לאתרים פורנוגרפיים ולצפות עמו בהם, תוך שהוא נוגע בחזה ומליקק את איבר מיננה וכשהיא מلتפת לבקשתו את איבר מיננו. במרקחה אחד, הורה המערער למתלוונת "למצוץ" את איבר מיננו, וכך עשתה.

3. צוין כי המתלוונות 1 ו-3 הן אחיות, והמתלוונת 2 היא בת-דודתן. המערער היה נשוי לדודתן של המתלוונות, ואף שהתגרשו (בשנת 1997 לערך), הם המשיכו לשמור על קשר זוגי-משפחתי.

גזר דין של בית משפט קמא

4. ביום 10.3.2015 ניתן גזר דין של בית המשפט המחויז, במסגרת עמד בית המשפט על חומרת מעשיו של המערער, אשר בוצעו בתחום התא המשפחתית "תוך ניצול הקربה הפיזית, המשפחה והנפשית ביןו לבין המתלוונת" (פס' 64 לגזר הדין). בית המשפט עמד על כך שההעבירות בהן הורשע המערער מצויות ברף הגבולה מבחינת חומרת המעשים המגנים, וכן כי ריבוי המעשים, אשר בוצעו במקומות שונים, פגעו פגעה קשה בביטחונן האישי ובאוטונומיה האישית של המתלוונות. בנוסף, התייחס בית המשפט בהרחבה לתמונה שלulta מתסקרים נפגעות העבירה שהוגשו בעניין של המתלוונות, באשר לחותם הקשה שהותירו בהן מעשיו של המערער. מאידך גיסא, נתן בית משפט קמא משקל להערכת שירות המבחן בדבר סיכון השיקום של המערער. בהקשר זה צוין, בין היתר, כי המערער התקדם "התקדמות משמעותית במהלך הטיפול במוסגרת שירות המבחן" וכי הוא מבטא "מודעות למעשיו, להפרעה שממנה הוא סובל, אחריות ביחס לפגיעות שהסביר, אמפתיה לسانון של המתלוונות ורצון לפצצתן ולשאת בענישה מוחשית" (פס' 21

לגזר הדין). כמו כן, ניתן משקל לנسبותיו האישיות של המערער, ובהתאם הפגיעה המינית שחוותה בילדותו, וכן הודהתו של המערער במינויו לו בתחלת המשפט, שהביאה ל"חסכו" בשמיות עדויות המתלווננות, כמו גם בזמן שיפוטו.

5. בגין האישום הראשון הטיל בית משפט קמא על המערער חמיש שנות מאסר בפועל; בגין האישום השני – עשרה חודשים מאסר בפועל; וב בגין האישום השלישי – שמנה שנות מאסר בפועל. לאחר שהורה בית משפט קמא כי חלק מת苛יפות המאסר ירצו בחופף, הועמד עונש המאסר בפועל על 12 שנים. כמו כן, נגזרו על המערער 3 שנות מאסר על תנאי, שלא יעבור עבירה מין שהוא פשע, וששה חודשים מאסר על תנאי, שלא יעבור עבירה מין מסווג עוון, וכן תשלומים פיצויים למלווננות בסכום כולל של 100,000 ש"ח.

מכאן הערעור שלפנינו.

הערעור: טענות הצדדים, תסקיר משלים והערכת מסוכנות

6. בפי המערער שתי טענות מרכזיות: האחת הינה כי בית משפט קמא שגה בכך שקבע מתחמי ענישה מחמירים יתר על המידה באשר לכל אחד מהאישומים, בשים לב למתחמי הענישה שנקבעו במקרים בעלי מאפיינים דומים. טענתו השנייה היא כי בית משפט קמא "הכיר בקיים של שיקולים רבים לקולא" (מרבitem הוזכור לעיל) אך לא נתן להם "משקל של ממש", אף שהצהיר כי "עשה כן".

מנגד, המשיבה סומכת ידיה על גזר הדין של בית משפט קמא וمبקשת לדוחות את הערעור. בדיון שהתקיים בפנינו טענה ב"כ המשיבה כי המעשים שביצעו המערער מצוים ברף החומרה הגבוה והעונש שהושת בгинם אינו סוטה מרף הענישה המקובל.

7. עובר בדיון הובא בפנינו תסקיר שירות המבחן, אשר חזר בעיקרו של דבר על הרשימים החשובים מן המערער, כפי שצווין לעיל. כן הוגשה לעייננו חוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות, לפיה נשקפת מן המערער מסוכנות בינונית. המרכז להערכת מסוכנות הביע גם את התרשמותו כי המערער מתקשה לגנות אחריות באשר לעבירות החמורות יותר בהן הורשע, משליך אחריות על המתלווננות, וכן מביע הבנה מוגבלת בלבד באשר להשלכות מעשי על קורבנותיו. על דפוסים אלה הצביעו שירות המבחן בתסקיר מוקדם שהוגש בעניינו של המערער לבית משפט קמא.

הכרעה

8. כידוע, ערכת הערעור אינה נהגת להתערב בחומרת העונש שנקבעה על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בלבד, בהם ניכרת סטייה ברורה מדיניות הענישה הרואיה או כאשר נפלה בגזר הדין טעות מהותית (ראו למשל: ע"פ 4761/15 ג'ורבאן נ' מדינת ישראל (23.11.2015); ע"פ 2667/14 פלוני נ' מדינת ישראל (24.11.2014); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009)).

במקרה שבפנינו, ביצע המערער שורה ארוכה של מעשים חמורים ומכוערים בנערות צעירות בנות משפחתו. כדי

לספק את יציריו, ניצל המערער את קרבתון, אמון ופגיעותן של המתלווננות (כך במיוחד באשר למתלווננות 1 ו-3, שנעדרו דמות אב ממשמעותית בחיהן). את זמנו הוא ביצע בנסיבות שונות ולאורך תקופה לא מבוטלת ובכך לא הותיר לקורבונותו מקום מפלט. אף שחלק מהמעשיים בוגנים הורשע בוצעו לפני מעלה מעשרים וחמש שנים, דומה כי אין בזמן שחלף כדי להוכיח את הפגיעה שנגרמה למתלווננות. לעומת מתקורי שירות המבחן, מעשיו הקשים של המערער שבים ומופיעים בסיטוי הלילה של שלושתן ואינם רפואיים מהן. התסקירים מלמדים על פגיעות פיזיות ונפשיות שנגרמו להן כתוצאה ממשעיו של המערער וקיבלו ביטויים שונים בצעירותם ובבגרותם של המתלווננות.

9. גם שהעונש שנגזר על המערער אינו קל, אין בו משום חריגה מדיניות הענישה המקובלת במקרים בעלי מאפיינים דומים, המכדיקה את התערכותנו (ראו, למשל, ע"פ 8115 פלוני נ' מדינת ישראל (29.11.12) במסגרתוណון המערער לעונש של 12 שנות מאסר בפועל; ע"פ 2669 פלוני נ' מדינת ישראל (27.05.2003) שם הושת על המערער עונש מאסר בפועל של 12 שנים; ע"פ 2524 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.2015) בגין הושת על המערער 13 שנות מאסר בפועל). בית משפט זה עמד לא אחת על החשיבות שבנקיטת יד קשה כלפי עבריים שביצעו עבירות בגין משפחה, וזאת "הן לשם הרתעתם האישית והן להרתעת הרבים, ובעיקר על מנת לשקוף את מידת הפגיעה החמורה בקורבנות ובזכות היסוד של כבוד האדם, וכן במטרה להבע את הסלידה ושאט הנפש של החברה מביצוע עבירות אלו. הדבר נכון יתר שאות, כאשר מדובר בקורבנות קטינימ" (ע"פ 09/2015 פלוני נ' מדינת ישראל פס' 42 (18.11.2012)). בשים לב לכך, וכן לחומרת העבירות בהן הורשע המערער והנזק שהפסו מעשו למתלווננות, לא מצאתי כי יש ממש בטענה לפיה בית משפט קמא לא נתן משקל הולם לשיקולים לקולא בעניינו של המערער.

10. יש לקוות כי במהלך ריצויו עונשו ישתלב המערער בהליך טיפולו ייעודי במסגרת שירות בתי הסוהר, וימשיך בהיליך השיקומי בו החל סמוך להרשעתו, כהמלצת שירות המבחן.

11. אשר על כן, הערעור נדחה.

נתן היום, ג' באדר ב' התשע"ז (13.3.2016).